

YAZILI SINAV CEVAP ANAHTARI

COĞRAFYA

CEVAP 1: (TOPLAM 10 PUAN)

1.1:

$165 - 150 = 15$ meridyen fark vardır. **(1 puan)**

$15 \times 4 = 60$ dakika = 1 saat fark vardır. **(1 puan)**

$12 + 1 = 13$ saat 13:00 olur. **(1 puan)**

1.2:

16 Haziran 2007 **(1 puan)**

180° meridyenin doğusuyla batısı arasında, bu meridyenle başlangıç meridyeni arasında kalan doğu ve batı yarım kürelerin her birinde 12 saat olmak üzere toplam 24 saatlik zaman farkı vardır. Bu nedenle genelde bazı küçük sapmalar dışında 180° meridyeni tarih değiştirme çizgisi olarak kabul edilmiştir. Dünya batıdan doğuya doğru döndüğü için doğudaki bir nokta güneşi batıdakinden önce görür. Sonuç olarak X yerleşim merkezi tarih değiştirme çizgisinin doğusunda, Y yerleşim merkeziyse batısında olduğundan Y merkezi bir gün öndedir. **(6 puan)**

CEVAP 2: (TOPLAM 5 PUAN)

2.1: Kuzey Yarım Küre'dedir. **(1 puan)** Çünkü güneş ışınları güney yamaca dik gelmektedir. **(2 puan)**

2.2: Güneş ışınlarının düşüş açılarında farklılık olmasıdır. **(2 puan)**

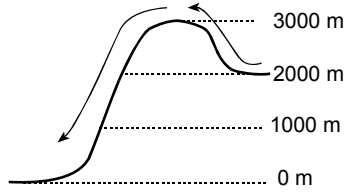
Ya da Güneş ışınları güney yamaca daha dik geldiğinden bu yamaç daha fazla ısınmaktadır.

Ya da (bakı) Dağların Güneş'e dönük yamaçları daha fazla ısınır.

Diğer sayfaya geçiniz.

CEVAP 3: (TOPLAM 10 PUAN)

Bir yamaçtan yükselen hava kütesinin diğer yamaçta alçalmasıyla oluşan kuru ve sıcak rüzgârlardır. Hava kütesi yamaç boyunca yükselirken nemlidir ve yağışla nemini bırakır. Dağın zirvesine ulaştığında soğuk ve kuru bir hal alır. Bu kuru ve soğuk hava kütesi diğer yamaç boyunca alçalırken adyabatik olarak (sürtünme ve sıkışma nedeniyle) ısınır. Sıcaklık arttığı için kuru ve sıcak hale gelir. Yükselen hava kütesi her 100 metrede 0,5 °C soğurken alçalın hava kütesi her 100 metrede 1 °C ısınır. Bunun sonucunda dağın iki yamacı arasındaki sıcaklık farkı daha da artar. **(6 puan)**

(4 puan)

CEVAP 4: (TOPLAM 12 PUAN)

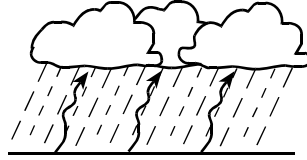
Soğuk kurak iklimler (2 puan)

Sürekli buzlarla kaplı olan kutuplarda hava çok soğuk ve kuraktır. Burada termik nedenle sürekli yüksek basınç alanı oluşur. Çok az yağış aldığı için buralar soğuk çöller olarak kabul edilir. **(4 puan)**

Sıcak kurak iklimler (2 puan)

Dönenceler çevresinde ve orta kuşak karalarının iç kesimlerinde etkilidir. Buralarda yağış çok az olduğundan sıcak çöller görülür. 30° enlemlerindeki çöller dinamik yüksek basınç alanları, orta kuşak karalarının iç kesimlerindeki çöller ise termik nedenle oluşan yüksek basınç alanlarıdır. **(4 puan)**

CEVAP 5: (TOPLAM 10 PUAN)

(6 puan)

Bir alçak basınç alanında ısınan havanın yükselmesi ve yükselen havanın soğuması sonucu oluşur. **(4 puan)**

CEVAP 6: (TOPLAM 5 PUAN)

6.1: Tombolo (saplı ada) (1 puan)

6.2: Dalga biriktirmesinin etkisiyle kıyıya yakın bir adanın kıyı kordonu ile karaya bağlanması sonucu oluşur. (4 puan)

CEVAP 7: (TOPLAM 6 PUAN)

7.1:

K = Delta (1 puan)

L = Kıyı çizgisi (1 puan)

M = Doruk (1 puan)

7.2:

Eş yükselti eğrileri 25 metreden geçmektedir. N noktası 6. eşyükselti eğrisinin üzerinde olduğundan, $6 \times 25 = 150$ metre olur. (3 puan)

CEVAP 8: (TOPLAM 9 PUAN)

Nüfus artış hızı: Düşmüştür. (1 puan) Çünkü 2000 yılındaki grafikte 0-4 yaş grubu 5-9 yaş grubundan, 5-9 yaş grubu 10-14 yaş grubundan azdır. (2 puan)

Ortalama yaşam süresi: Uzunlaşmıştır. (1 puan) Çünkü 60 yaş üzerindeki insanların sayısı artmıştır. (2 puan)

Çalışma çağındaki nüfus: Artmıştır. (1 puan) 12 (15 te kabul edilebilir.) yaş üzerindeki kişi sayısı artmıştır. (2 puan)

Diğer sayfaya geçiniz.

CEVAP 9: (TOPLAM 9 PUAN)

Türkiye’de termik santrallerde taş kömürü, linyit, petrol, doğal gaz gibi fosil yakıtlar ve jeotermal kaynaklar kullanılır. Bunlar arasında sadece jeotermal kaynaklar tükenmeyen enerji kaynaklarıdır ve maliyeti diğer enerji kaynaklarına göre düşüktür **(1 puan)**. Taş kömürü, petrol ve doğal gaz Türkiye’de sınırlı miktarda olduğundan bu kaynaklar dış ülkelerden satın alınmaktadır. Linyit, Türkiye’de fazla miktarda bulunsa da çoğunun kalitesi düşüktür **(1 puan)**. Çevre kirliliği bakımından jeotermal kaynaklar temiz enerji kaynağıdır. Diğer kaynaklar ise santrallerde gerekli önlemler alınmadığında çevre kirliliğine (hava, su, toprak kirliliği) yol açmaktadır. Doğal gaz diğer fosil yakıtlara göre daha temiz enerji kaynağıdır **(1 puan)**.

Hidroelektrik santrallerde kullanılan su gücü temiz ve tükenmeyen kaynaklardandır **(1 puan)**. Ancak baraj gölleri verimli tarım alanlarını, tarihi eserleri, yerleşim merkezlerini vb. sular altında bırakmaktadır **(1 puan)**. Baraj göllerindeki etkinlikler su kirliliğine yol açabilir **(1 puan)**.

Rüzgâr temiz ve tükenmeyen enerji kaynağıdır **(1 puan)**. Santralin kuruluş maliyeti yüksektir **(1 puan)**. Santral çalışması sırasında gürültü kirliliğine neden olmaktadır **(1 puan)**.

CEVAP 10: (TOPLAM 12 PUAN)**EGE İÇ BATI ANADOLU**

İklim	Akdeniz (1 puan)	Karasal (1 puan)
Bitki örtüsü	Maki (0,5 puan) Orman (0,5 puan)	Bozkır (0,5 puan) Orman (0,5 puan)
Başlıca tarım ürünleri	Pamuk, zeytin, incir, üzüm, susam (2 puan)	Buğday, haşhaş, ayçiçeği, şeker pancarı (2 puan)
Yer altı zenginlikleri	Tuz, linyit, cıva, zımpara taşı, krom, demir (2 puan)	Linyit, krom, bor mineralleri, mermer (2 puan)

Başlıca tarım ürünleri ve yer altı zenginlikleri için herhangi 4 tanesini yazana 2’şer puan verilecektir.

Diğer sayfaya geçiniz.

CEVAP 11: (TOPLAM 6 PUAN)

Akdeniz Bölgesi'ne aittir. **(2 puan)**

Çünkü, Türkiye'de muz ekonomik olarak sadece Akdeniz Bölgesi'nde (Anamur) yetiştirilir. Uygun iklim koşulları (kışların ılıman geçmesi) ve sulamanın yapılabilmesi sayesinde turunçgiller, soya fasulyesi, yer fıstığı ve mısırın büyük bir bölümü bu bölgeden sağlanır. Bu bölgede ekonomik olarak pamuğun diğer ürünlere göre payı daha azdır. **(4 puan)**

CEVAP 12: (TOPLAM 6 PUAN)

Olumsuz doğal koşullar **(1 puan)**

Tarım topraklarının parçalanması sonucu tarım gelirlerinin azalması **(1 puan)**

Tarımda makineleşme ve teknolojik gelişmeler sonucu işsizliğin artması **(1 puan)**

Eğitim, sağlık, ulaşım, altyapı hizmetleri gibi olanaklardan daha fazla yararlanma isteği **(1 puan)**

İş olanaklarının azlığı **(1 puan)**

Siyasi nedenler **(1 puan)**